

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

WWW.RWE.BE

Opgericht in 1931 door Mr. René Victor

DIR Z-8225

Jaargang 69 - 2005/2006

81

Redactie: A. Van Oevelen (hoofdredacteur), E. Dirix, J. Laenens, W. Rauws, M. van Damme, A. Vandeplass, C. Meeusen (redactiesecretaris)

Vaste medewerkers:

A. Alen, B. Allemeersch, F. Aps, R. Boes, H. Buysens, A. Carette, G. Debersaques, Chr. De Roy, M. De Swaef, A. De Wilde, J. Erauw, A. François, M. Gelders, P. Humblet, G. Laenen, R. Leysen, J. Meeusen, S. Mosselmans, H. Nys, W. Pintens, P. Popelier, V. Sagaert, D. Simoens, F. Swennen, L. Vandenberghe, W. Vandenhole, S. Vandromme, H. Vanhees, S. Van Overbeke, C. Van Schoubroeck, J. Wouters

Adres: Mechelsesteenweg 210 bus 6, 2018 Antwerpen
tel.: 03/248.49.84 en fax: 03/248.08.70

Abonnementen:

N.V. Intersentia, Groenstraat 31, 2640 Mortsel
tel.: 03/680.15.50 en fax: 03/658.71.21

zich richten tot de gemeenrechtelijke onderhoudsplichtigen.

Het O.C.M.W. kan slechts tot terugvordering overgaan wanneer het inkomen van de principieel onderhoudsplichtige een bepaald drempelbedrag te boven gaat.

Art. 14, § 1, Terugvorderingsbesluit, in de versie die van toepassing was op het geannoteerde geval, bepaalde als referentie-inkomen het belastbaar inkomen van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het jaar waarin over de uitvoering wordt beslist. Sinds de wijziging van het Terugvorderingsbesluit door het K.B. van 3 september 2004 (B.S. 27 september 2004) is het referentie-inkomen het *netto belastbaar inkomen* van het *voorlaatste* kalenderjaar dat voorafgaat aan het jaar waarin over de uitoefening van het verhaal wordt beslist.

Hiervan kan evenwel worden afgeweken wanneer wordt aangetoond dat de vermogenstoestand van de onderhoudsplichtige sinds dat ogenblik in belangrijke mate is gewijzigd. In voorkomend geval wordt de nieuwe vermogenstoestand als basis genomen voor de terugvordering. (art. 14, § 2, Terugvorderingsbesluit; D. Simoens, *o.c.*, p. 392, nr. 1112).

In casu heeft de echtgenoot door het overlijden van zijn echtgenote het gemeenschappelijk vermogen bij de verffening-verdeling ervan geheel in volle eigendom verkregen op basis van een verblijvingsbeding. Het gemeenschappelijk vermogen bevatte een woonhuis en een aanpalende bouwgrond. Het Hof oordeelt dat de vermogenstoestand van de echtgenoot door deze verkrijging in belangrijke mate is gewijzigd en dat deze nieuwe vermogenstoestand als basis voor de terugvordering zal dienen. De descendentes zullen slechts kunnen worden aangesproken in de mate waarin de uitwinning van deze goederen toch onvoldoende is gebleken om alle kosten te dragen.

b) Terugvordering tegenover de descendentes

7. Zoals gezegd, moet het O.C.M.W. rekening houden met de hiërarchie tussen de onderhoudsplichtigen en primeert de aanspraak op de bloedverwanten (art. 205 B.W.) op die op de aanverwanten. In de praktijk werd nochtans vaak gelijktijdig verhaal uitgeoefend op de beide echtgenoten. Deze praktijk werd bestendigd door art. 11*bis* van het Terugvorderingsbesluit (ingevoerd door het K.B. van 8 april 1987 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 9 mei 1984 tot uitvoering van art. 13, tweede lid, 1^e, van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum en art. 100*bis*, § 1, van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, B.S. 15 april 1987). Krachtens deze bepaling kan het O.C.M.W. «terzelfder tijd verhaal uitoefenen tegenover de descendentes in de eerste graad en hun echtgenoot of echtgenote» (voor een toepassing: Antwerpen 1 juni 2004, *onuitgegeven*, aangehaald in S. Brouwers en M. Govaerts, *o.c.*, p. 134, nr. 244).

In de rechtsleer werd er nochtans herhaaldelijk opgemerkt dat deze regel in strijd is met hiërarchie uit het burgerlijk recht en bijgevolg op grond van art. 159 G.W. buiten toepassing moet worden gelaten (P. Senaeve en D. Simoens, *o.c.*, p. 358-359, nr. 810; D. Note, *o.c.*, p. 356-357, nr. 672; D. Simoens, *o.c.*, p. 180, nr. 538, 180 en p. 394, nr. 1116).

Het Hof valt de geciteerde auteurs hierin bij en beslist dat een dergelijk gelijktijdig verhaal indruist tegen de wettelijke hiërarchie van de onderhoudsplichtigen. Het verhaalsrecht van het O.C.M.W. is onderworpen aan de civielrechtelijke regelen van het alimentatierecht, wat impliceert dat, in zoverre de regelen uit het Terugvorderingsbesluit hiervan afwijken, deze wegens onwettigheid op grond van art. 159 G.W. buiten toepassing moeten worden gelaten.

8. Het O.C.M.W. moet zich bijgevolg eerst verhalen op het kind, en pas subsidiair op diens echtgenoot.

Krachtens art. 14, § 1, Terugvorderingsbesluit kan geen verhaal worden uitgeoefend tegen de onderhoudsplichtige als het inkomen een bepaald drempelbedrag niet overschrijdt. Bij verhaal op het gehuwde onderhoudsplichtige kind is het in aanmerking te nemen inkomen, het persoonlijk inkomen, en niet het gezinsinkomen. Zo niet zou op indirecte wijze toch afbreuk worden gedaan aan de opgelegde hiërarchie. Het bovenstaande staat er, zoals vermeld, niet aan in de weg dat de zo begrote onderhoudsschuld definitief gemeenschappelijk is en op het gemeenschappelijk vermogen én op het eigen vermogen van beide echtgenoten kan worden verhaald.

Partijen betwisten *in casu* niet dat het persoonlijke inkomen van het onderhoudsplichtige kind de genoemde drempelbedragen niet overschrijdt, zodat het Hof terecht beslist dat hoe dan ook geen terugvordering mogelijk is.

Renate Barbaix
Assistent Universiteit Antwerpen

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL

24e KAMER – 24 MAART 2004

Voorzitter: mevr. Roosen

Rechters in handelszaken: de hh. De Potter en De Smedt
Advocaten: mrs. Mehdi Meilah loco Hollander en Geerts
loco Colle

Koop – a) Weens Koopverdrag – Toepasselijkheid – Gewoonten en vroegere handelwijzen – Jarenlange handelsrelatie waarbij toepasselijkheid van het Belgisch recht werd bedongen – Voorrang – b) Verborgen gebreken – Beding tot beperking van vrijwaringsverplichting van verkoper – Professionele verkoper en koper in dezelfde of gelijksoortige sector – Rechtsgeldigheid

a) *Gewoonten waarmee de partijen bij de grensoverschrijdende koopovereenkomst hebben ingestemd en handelwijzen die tussen hen gebruikelijk zijn, verbinden de partijen en vervangen desnoods de bepalingen van het Weens Koopverdrag. Te dezen oordeelt de rechtbank dat, aangezien de partijen al jarenlang een handelsrelatie onderhouden waarbij de toepasselijkheid van het Belgische recht werd bedongen, en zij niet de wil hebben uitgedrukt om, sinds de inwerkingtreding van het Weens Koopverdrag, dit verdrag toe te passen op hun verdere handelsrelatie, het Belgische recht van toepassing is op de tussen hen gesloten koopovereenkomst.*

b) *Een beding tot beperking van de vrijwaringsverplichting van de verkoper voor verborgen gebreken is rechtsgeldig tussen*

een professionele verkoper en een professionele koper die beide actief zijn in dezelfde of een gelijksoortige sector, voorzover de verkoper niet te kwader trouw is.

Vennootschap naar Duits recht G. t/ NV I.V.

De vordering van eiseres zoals ingesteld bij dagvaarding, strekt ertoe verweerster te veroordelen tot vrijwaring van eiseres voor alle huidige en toekomstige schade ingevolge de gebrekkige leveringen van de producten en herstellingen van verweerster, die door GmbH S. op eiseres worden verhaald en verweerster te veroordelen tot betaling van de provisionele som van 157.872,25 euro.

Bij conclusies wijzigt eiseres haar vordering en vordert de veroordeling van verweerster tot betaling van:

- ten principale de som van 147.618,80 euro;
  - subsidiair de som van 43.919,28 euro;
  - nog meer subsidiair de som van 8.381,08 euro;
- telkens te vermeerderen met de moratoire en gerechtelijke interesten.

Verweerster besluit tot de (...) ongegrondheid van de vordering en verzoekt subsidiair de vordering van eiseres te beperken tot de som van 7.209,92 euro, dat onder alle voorbehoud vrijwillig aan eiseres werd betaald.

Nopens de toepasselijkheid van het Weens Koopverdrag

Overwegende dat eiseres aanvoert dat het Weens Koopverdrag van toepassing is op de litigieuze internationale verkoop tussen partijen, terwijl verweerster beweert dat het Belgisch recht van toepassing is op het geschil, en dit overeenkomstig art. 10 van haar algemene verkoopvoorwaarden, waarin gestipuleerd wordt dat het Belgisch recht van toepassing is.

Dat het niet voor betwisting vatbaar is dat partijen gevestigd zijn in verdragstaten op het ogenblik dat het verdrag *ratione temporis* van toepassing was.

Dat art. 6 van het Weens Koopverdrag uitdrukkelijk bepaalt dat partijen de toepassing van het verdrag kunnen uitsluiten in hun overeenkomst, zodat in dat geval het gemene kooprecht van het recht dat partijen hebben gekozen van toepassing is. Dat *in casu* de algemene voorwaarden van verweerster niet expliciet vermelden dat de toepassing van het verdrag uitgesloten wordt.

Dat elk contractenrecht ruimte geeft aan gewoonte en handelsgebruiken. In art. 9 van het Weens Koopverdrag nemen gewoonten en handelsgebruiken echter een speciale plaats in. Gewoonten waarmee partijen (impliciet) hebben ingestemd en handelwijzen die tussen hen gebruikelijk zijn, binden partijen en vervangen desnoods de verdragsbepalingen. Kortom, vroegere handelwijzen tussen partijen kunnen de verdragsbepalingen terzijde schuiven, ook al hadden de partijen niet deze bedoeling (H. Van Houtte, «Het Weens Koopverdrag van het Belgisch recht», T.B.H. 1998, p. 348, nr. 14).

Dat deze auteur voorts schrijft: «de manier waarop koper en verkoper in het verleden met elkaar handelen, kan de verwachting scheppen dat deze handelwijze ook in de toekomst moet worden gevolgd, tenminste indien partijen niet het tegendeel bedingen of duidelijk maken dat de

vroegere praktijken niet meer zullen gelden voor de nieuwe overeenkomst».

Dat verweerster terecht aanvoert dat partijen een ja renlange handelsrelatie voerden en dit sinds 1991, d.w.z. vóór de inwerkingtreding van het Weens Koopverdrag in België.

Dat de algemene voorwaarden van verweerster sedert het begin van de handelsrelatie de toepasselijkheid van het Belgische recht bedingen.

Dat de algemene voorwaarden op de achterzijde van de factuur gedrukt zijn in de Nederlandse en Engelse taal en dat op de voorzijde van de factuur in het Duits wordt verwezen naar de algemene voorwaarden op de achterzijde. Dat eiseres *in tempore non suspecto* nooit bemerkingen heeft gemaakt omtrent de voorwaarden of gemeld heeft de taal of talen ervan niet machtig te zijn.

Dat eiseres niet aantoonde dat partijen de wil hebben uitgedrukt om sedert november 1997 het Weens Koopverdrag toe te passen bij de verdere uitvoering van hun handelsrelatie.

Dat verweerster dienaangaande terecht verwijst naar rechtsleer die schrijft dat «Een bijzondere wil om desalniettemin het Weens Koopverdrag sedert 1 november 1997 te zien toepassen is nochtans noodzakelijk om van het gebruik ontstaan tussen partijen vóór november 1997 af te wijken, des te meer dat het Weens Koopverdrag bepaalde aanzienlijke wijzigingen gebracht heeft aan het Belgisch recht» (P. Wautelet, «Une nouvelle convention pour la vente internationale de marchandises», T.B.B.R. 1998, 389).

Dat de bewering van eiseres dat verweerster zelf de toepasselijkheid van het verdrag erkend zou hebben in strijd is met stuk 13 van haar dossier (waarnaar eiseres zelf verwijst om haar bewering te staven), waaruit blijkt dat verweerster duidelijk betoogt dat het Belgisch recht van toepassing is op het geschil, gelet op de langdurige handelsrelatie tussen partijen.

Dat de rechtbank van oordeel is dat het Belgische recht van toepassing is.

Nopens de grond

Overwegende dat eiseres in eerste instantie aanvoert dat de algemene voorwaarden van verweerster haar niet tegenwerpelijk en niet rechtsgeldig zijn.

Dat aangaande de bewering van eiseres dat zij pas kennis kon nemen van de algemene voorwaarden bij ontvangst van de factuur in maart 2000 en dus na de totstandkoming van de overeenkomst, de rechtbank verwijst naar de ja renlange handelsrelatie tussen partijen (zie *supra*).

Dat verweerster dienaangaande verwijst naar rechtsleer en rechtspraak die de rechtbank onderschrijft, en die oordeelt dat standaardbedingen en algemene voorwaarden bindend zijn wanneer de wederpartij er, voorafgaand aan de totstandkoming van de overeenkomst, kennis heeft van genomen of er redelijkerwijze kennis heeft van kunnen nemen (L. Cornelis, *Algemene theorie van de verbintenis*, Intersentia Rechtswetenschappen, 2000, nr. 25).

Dat de omstandigheid dat de voorwaarden door verweerster gewijzigd werden in 1996, niet terzake dienend is, aangezien eiseres reeds vier jaar vóór de litigieuze overeenkomst kennis had van de algemene voorwaarden, die telkens op de rugzijde van de facturen te lezen zijn.

Dat niettegenstaande de betwisting van eiseres omtrent de inhoud van algemene voorwaarden en meer bepaald de aansprakelijkheidsbeperking, verweerster aantoonde dat eiseres na het ontstaan van dit geschil haar handelsrelatie met verweerster verder aan dezelfde voorwaarden zonder enige opmerking omtrent de toepassing van deze voorwaarden op de nieuwe koopovereenkomsten verderzette.

Dat gelet op de lange handelsrelatie tussen partijen waarbij dezelfde factuurvoorwaarden van toepassing waren en gebrek van protest van eiseres ten aanzien van de taal of de inhoud van de voorwaarden, de rechtbank van oordeel is dat de litigieuze overeenkomst(en) overeenkomstig art. 25 W. Kh. beheerst wordt(en) door de algemene voorwaarden van verweerster.

Overwegende dat eiseres subsidiair aanvoert dat het exoneratiebeding, opgenomen in art. 8 van de algemene voorwaarden, niet rechtsgeldig is.

Dat art. 8 bepaalt:

«...»

De garantie is beperkt tot de waarde van het materiaalonderdeel waarvan het gebrek is vastgesteld met uitdrukkelijke uitsluiting van dervingsvergoeding

«...»

«De verkoper heeft, zo hij zijn haar verantwoordelijkheid voor gebreken aanvaardt, de keuze de goederen te vervangen, te herstellen of er een minwaarde aan toe te kennen, evenwel beperkt tot de waarde van het te vervangen of te herstellen materiaalonderdeel van de goederen in kwestie».

Dat volgens constante rechtspraak en rechtsleer een exoneratieclausule in een verkoopcontract in principe geldig is, uitgezonderd bedrog, zware fout of wanneer het voorwerp van het contract zelf verdwijnt.

Dat het vaststaat dat een beperking van de verplichting tot vrijwaring voor verborgen gebreken niet kan worden ingeroepen door de fabrikant en de gespecialiseerde verkoper, daar zij geacht worden de gebreken te kennen, tenzij zij kunnen bewijzen dat zij niet te kwader trouw waren.

Dat volgens een groot deel van de rechtsleer, zoals Van Ommeslaghe, Fallon, Pauwels, naar wie verweerster uitvoerig verwijst in conclusies, exoneratiebedingen rechtsgeldig zijn tussen professionele kopers die beide actief zijn in dezelfde of een gelijksoortige sector, zodat er geen geldige reden bestaat om de koper te beschermen tegen de verkoper en voorzover uiteraard de verkoper niet te kwader trouw is.

Dat de rechtbank deze rechtsleer bijvalt.

Dat het *in casu* vaststaat dat eiseres gespecialiseerd is in de groot- en detailhandel van vrachtwagononderdelen en dat verweerster fabrikant is van opbouwpanelen voor de bouw van vrachtwagencontainers, zodat beide partijen actief zijn in dezelfde sector, en dit reeds sedert verschillende jaren.

Dat eiseres bovendien niet aantoonde dat verweerster te kwader trouw heeft gehandeld of bedrog heeft gepleegd.

Dat de aansprakelijkheidsbeperking opgenomen in voormeld art. 8 niet overdreven voorkomt en verweerster, die het verborgen gebrek erkend heeft, overgegaan is tot terugbetaling van de facturen en vervanging van de defecte levering.

Overwegende dat eiseres ten slotte aanvoert dat verweerster afstand heeft gedaan van haar algemene voorwaarden, aangezien de aangestelde van verweerster, de heer

B., zich mondeling akkoord heeft verklaard tijdens een vergadering tussen partijen op 7 december 2000 om eiseres te vergoeden ten belope van 25.000 DEM per vrachtwagen.

Dat eiseres beweert het verslag van deze vergadering per fax bevestigd te hebben op 22 januari 2001.

Dat verweerster dienaangaande terecht aanvoert dat het verslag van die vergadering een éézijdig document is dat niet werd ondertekend door de heer B.

Dat het vaststaat dat verweerster op 9 februari 2001 de brief van eiseres van 22 januari 2001 met betrekking tot de bevestiging van het akkoord van de heer B., uitvoerig heeft geprotesteerd.

Dat los van de omstandigheid of de heer B. al dan niet gemandateerd was om verweerster te verbinden, het vaststaat dat deze toezegging gebeurde in het raam van een minnelijke regeling die niet aanvaard werd door eiseres, temeer daar het vaststaat dat verweerster in haar brief van 9 februari 2001 voorstelde nieuwe panelen te leveren, waarmee eiseres zich akkoord heeft verklaard.

Dat een voorstel tot minnelijke regeling dat niet werd aanvaard door eiseres, verweerster thans niet kan verbinden noch bewijst dat verweerster afstand heeft gedaan van haar algemene voorwaarden.

Dat verweerster dan ook overeenkomstig art. 8 van haar algemene voorwaarden gehouden is tot schadeloosstelling ten bedrage van 7.209,92 euro, welk bedrag zij betaald heeft.

Dat de vordering van eiseres als ongegrond dient te worden afgewezen.

NOOT – Bovenstaand vonnis is definitief.

POLITIERECHTBANK TE BRUGGE

10e KAMER – 11 APRIL 2005

Rechter: de h. Sierens

Openbaar ministerie: mevr. Langenbick

Advocaten: mrs. Coucke, Spriet en De Deken

Onrechtmatige daad – Schade en schadeloosstelling – Medische expertise – a) Kwalificatie – Gesloten door ouders met betrekking tot schade opgelopen door hun minderjarig kind – Noodzaak van rechterlijke machtiging – b) Waarde – Advies – Vrijheid van de rechter – Mogelijkheid tot bevelen van een gerechtelijk deskundigenonderzoek

a) Een overeenkomst strekkende tot een minnelijke medische expertise is geen arbitrageovereenkomst of dading, zodat de ouders die een dergelijke overeenkomst sluiten met betrekking tot de schade opgelopen door hun minderjarig kind, geen rechterlijke machtiging behoeven.

b) Een minnelijke niet-bindende medische expertise, waarvan de bevindingen volgens de wil van de contractanten dezelfde draagwijdte zullen hebben als die van een gerechtelijke expertise, heeft de waarde van een advies dat de partijen niet bindt, en evenmin de rechter, die naderhand uitspraak doet over de schade en die een nieuwe, ditmaal gerechtelijke, expertise kan bevelen wanneer hij dit raadzaam acht.